

REFERAT Vækst- og Udviklingsudvalget d. 15-04-2026

Mødedato Onsdag d. 15. april 2026 kl. 14:30

Mødested Aarø Forsamlingshus, Aarø 182

Mødedeltagere Helle Have, Cecilie Haaland (Fravær), Jørgen Smed, Jette Jacobsen, Thomas Fredsted, Christian Schulz (Fravær), Jakob Vindel Duedahl (Fravær)

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Introduktion til Projekt Aarø Naturø.....	4
Godkendelse af myndighedsprojekt for ankomstbygning på Aarø Havn.....	6
Strategiske udviklingsplaner Haderslev - Anlægsbevilling.....	8
Samarbejdsaftale med Dambåden Dorothea.....	10
Budget 2027-2030 - Teknisk budget.....	12
Budget 2027-2030 - Supplerende budget.....	14
Politisk koordinering mellem udvalg.....	16
Gensidig orientering.....	17
Underskriftsside.....	18

Punkt 28: Godkendelse af dagsorden

25/30720

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- dagsorden godkendes.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget 15. april 2026.

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 15-04-2026

Godkendt

Fraværende:

Christian Schulz

Jakob Vindel Duedahl

Cecilie Haaland

Fraværende Christian Schulz, Jakob Vindel Duedahl, Cecilie Haaland

Punkt 29: Introduktion til Projekt Aarø Naturø

26/6022

Sagsresumé

Introduktion til Projekt Aarø Naturø.

Vækst- og Udviklingsudvalget får en grundig introduktion til Projekt Aarø Naturø, herunder til den Strategisk-Fysiske Udviklingsplan for Aarø og visionen i planen for Aarøs udvikling. Introduktionen omfatter en guidet rundvisning på Aarø med fokus på projektets elementer på øen.

Forvaltningen og formanden for Aarø Beboerforening deltager i punktet.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Turismeudvikling på bl.a. Aarø er forankret i Vækst- og Udviklingsudvalget. Udvalget igangsatte i 2022 arbejdet med, og vedtog i 2023, en Strategisk-Fysisk Udviklingsplan for Aarø. Udviklingsplanen er udarbejdet i samarbejde med Dansk Kyst og Naturturisme og med bidrag fra LAG-småøerne. Planen har fokus på at fremme og styrke øens udvikling til en bæredygtig turismedestination med øget helårsbeskæftigelse i balance med lokalsamfundet. Planen understøtter således også kommunens turismepolitik og vækstambitioner for bosætning og beskæftigelse (Strategisk-Fysisk Udviklingsplan for Aarø i Bilag 1).

I forlængelse af udviklingsplanen har Haderslev Kommune og arkitektfirmaet LYTT udarbejdet en plan for Aarø Naturø med nedslagspunkter, der ligger i tråd med planen (Prospekt for Aarø Naturø i Bilag 2).

I budgetforlig 2024-2027 er der afsat i alt 10,0 mio. kr. til turismeudvikling på Aarø, hvor de 9,0 mio. kr. efterfølgende er bevilget til medfinansiering til en fondsansøgning til projekt Aarø Naturø. Projektet fik i efteråret 2024 tildelt støtte på 8,6 mio. kr. fra Nordea-fonden.

Projekt Aarø Naturø har et samlet budget på godt 19 mio. kr. Projektet omfatter tiltag i både Aarøsund og på Aarø, der skal understøtte et aktivt lokalsamfund og styrke samarbejdet på tværs af sundet til gavn for beboere, turister og erhvervsliv. I Aarøsund etableres grøn p-plads og pejlemærke – på Aarø etableres stier, wayfinding, ankomstbygning, boardwalk over vådområdet ved Havnen samt et fugle-/udsigtstårn.

Ankomstbygningen i Aarø Havn er tænkt som et mødested med faciliteter for beboere, besøgende, lystsejlere og de ventende færgegæster. En naturnær langtidsparkering i Aarøsund skal være med til at nudge besøgende til at lade bilen stå på fastlandet. En del af pejlemærket i Aarøsund består af en afbildning i naturlig størrelse af den blåhval, der strandede ved Aarøsund i 1931.

I efteråret 2024 modtog kommunen desuden en forsøgstilladelse til kystturisme fra By-, Land- og Kirkeministeriet og aftalekredsen bag planloven. Tilladelsen giver en forventning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen og hurtig

sagsbehandling for hele projektet.

Efter modtagelsen af bevilling og forsøgstilladelse har Forvaltningen arbejdet med planlægning og dialog med myndigheder og lodsejere samt kortlægning af natur. De egentlige anlægsarbejder vil blive udført i 2026-2028.

Der er i efteråret 2025 gennemført udbudsforretning på projektering af ankomstbygning og fugletårn. En kommunikationsstrategi for projektet sikrer at øboere, lodsejere, investorer, øvrige borgere i Haderslev Kommune og øvrige samarbejdspartnere er velinformerede igennem hele processen, og ved hvor de skal rette eventuelle spørgsmål. Som led i projektet er der i 2025 afholdt åbningsfest og informationsmøder - og gennemført guidede ture, naturoplevelser og andre offentlige aktiviteter. Program for aktiviteter i 2026 er netop offentliggjort (Kommunikationsstrategi i Bilag 3 og Aktiviteter Aarø Naturø 2026 i Bilag 4).

Der er desuden etableret tæt dialog om projektet og øvrige udviklingsmuligheder med den lokale beboerforening og med et erhvervsnetværk for Aarø/Aarøsund.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget 15. april 2026.

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 15-04-2026

Taget til efterretning

Fraværende:

Christian Schulz

Jakob Vindel Duedahl

Cecilie Haaland

Bilag

Strategisk fysisk udviklingsplan for Aarø_LQ_.pdf

Prospekt Aarø Naturø.pdf

Kommunikationsstrategi Aarø Naturø.pdf

250820 AARØ NATURØ program 2026.pdf

Fraværende Christian Schulz, Jakob Vindel Duedahl, Cecilie Haaland

Punkt 30: Godkendelse af myndighedsprojekt for ankomstbygning på Aarø Havn

24/13041

Sagsresume

Beslutning om godkendelse af myndighedsprojekt for ankomstbygning på Aarø Havn.

Der er udarbejdet et myndighedsprojekt til en ny ”ankomstbygning” på havnen på Aarø. Bygningen skal erstatte den eksisterende servicebygning på stedet. Bygningen er det første projekt under udviklingsprojekt Aarø Naturø. Bygningen er dermed støttet af Nordea-fonden og indeholder bl.a. formidling, toiletter og baderum. Projektet er blevet til på baggrund af en omfattende dialog med, beboere, foreningsliv og andre interessenter.

Forvaltningen deltager i punktet.

Beslutningskompetencen ligger i Vækst- og Udviklingsudvalget.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- myndighedsprojekt for ankomstbygningen på Aarø Havn godkendes.

Sagsfremstilling

Der er udarbejdet et myndighedsprojekt til en ny ”ankomstbygning” på Aarø Havn som led i projekt Aarø Naturø. Bygningen er tegnet af arkitektfirmaet Ardess på baggrund af de skitser, der indgik i ansøgningen til Nordea-fonden. I samarbejde med grundejer (Aarø Fiskeriforening), Nordea-fonden og andre interessenter er skitserne siden blevet justeret, men den overordnede arkitektur er bevaret (Ankomstbygning i Bilag 1).

Hovedparten af bygningen er organiseret omkring et overdækket uderum med udekøkken og grejdepot. Herfra er der adgang til et formidlingsrum på den ene side og offentlige toiletter, samt faciliteter til sejlere på den anden side. Formidlingsrummet har ændret karakter siden skitsefasen. Hvor det tidligere var tænkt som et rum med stolerækker og et lille køkken, bliver det nu et sted med fokus på formidling af natur og historie gennem genstande, billeder, tekst og lyd. Indholdet er stadig under udvikling. Beboere og erhvervsdrivende har udtrykt et tydeligt ønske om, at rummet ikke skal konkurrere med øens forsamlingshus, og det er heller ikke tanken, ligesom det ikke er tanken at etablere et museum. Formålet er i stedet at give besøgende en god introduktion til øen og skabe et mødested, hvor man kan opholde sig, inden man bevæger sig videre.

Bygningen rummer desuden et område til det overnattende færgespersonale, som erstatter den nuværende skurvogn på havnen. Dette område har egen indgang i bygningens vestlige ende.

Da havneområdet kan være udsat for oversvømmelse, opføres bygningen, så den kan tåle vandstande op til kote 2,5. I stedet for at hæve gulvniveauet, som ville forringe tilgængeligheden, udføres de udvendige døråbninger, så de hurtigt kan lukkes med skodder, og afløbene får ventiler, der forhindrer vand i at løbe tilbage. Bygningen udføres i beton op til sikringshøjde, mens den øverste del udføres i træ.

Den eksisterende bygning og dens fundament var i ansøgningen forudsat delvist genbrugt, men undersøgelser viste, at det ikke er realistisk. Den nye ankomstbygning bliver derfor opført helt fra bunden.

Der er arbejdet målrettet med at nedbringe bygningens klimaaftryk gennem hele dens livscyklus, både i opførelse, drift og bortskaffelse. Nordea-fonden lægger vægt på dette og har tilknyttet projektet en gratis klimarådgiver. Kravet er, at udledningen holdes under 6,4 kg CO₂/m²/år. Ambitionen er at nå ned på 5,8 kg CO₂/m²/år ved brug af klimavenlige og genanvendte materialer.

Stormflodsbeskyttelsen indgår, jf. undtagelsesbestemmelser i Bygningsreglementet, ikke i opgørelsen af bygningens CO₂-aftryk.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget 15. april 2026.

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 15-04-2026

Godkendt

Fraværende:

Christian Schulz

Jakob Vindel Duedahl

Cecilie Haaland

Bilag

Ankomstbygning

Fraværende Christian Schulz, Jakob Vindel Duedahl, Cecilie Haaland

Punkt 31: Strategiske udviklingsplaner Haderslev - Anlægsbevilling

24/19140

Sagsresume

Beslutning om anlægsbevilling til Projekt Strategiske Udviklingsplaner i Haderslev. Det samlede budget i 2026 er på 4,45 mio. kr. Med denne sag anmodes om frigivelse af det samlede beløb i 2026. Der disponeres midler til bestemte aktiviteter og resten henstår til udvalgets senere udmøntning.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Vækst- og Udviklingsudvalget og Økonomiudvalget overfor kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- de bevillingsmæssige konsekvenser godkendes, jf. de bevillingsmæssige forhold.

Sagsfremstilling

Som led i at indfri 2030 ambitionen om flere i uddannelse, flere indbyggere og flere arbejdspladser er der under Vækst- og Udviklingsudvalget afsat midler til at arbejde med strategiske udviklingsplaner og -tiltag i Haderslev. Midlerne kan anvendes til projektledelse, inddragelse, analyser, planlægning og naturligvis realisering af konkrete tiltag.

Der er i budget 2026-2029 afsat følgende midler til strategisk udvikling af Haderslev by; 4,45 mio. kr. i 2026 inkl. overførsler fra tidligere år. I 2027 til 2029 er der årligt afsat 2,5 mio. kr. Med denne sag anmodes om frigivelse af det samlede beløb i 2026, som dels disponeres til bestemte aktiviteter og dels henstår til udvalgets senere udmøntning.

Kommunalbestyrelsen vedtog i 2025 en udviklingsstrategi for Haderslev, der sætter en overordnet retning for byens udvikling og skaber sammenhæng og synergi imellem de allerede igangsatte udviklingsprojekter. Derudover danner strategien grundlag for fremtidige planer og tiltag for udvikling af Haderslev by.

Via selvstændige politiske behandlinger – og med afsæt i udviklingsstrategiens principper – igangsættes i den kommende periode bl.a. udarbejdelse af:

- Helhedsplan for Sydbyen, som skal sikre et kvarterløft og indeholde nye omklædningsrum ved klubhus ved Kløvermarken samt begrønning og legeplads omkring "slugten" langs Grønningen.
- Udviklingsplan for Sydhavnen, der bl.a. skal sætte retning for fremtidig udvikling, sikre sammenhæng med øvrig havneudvikling samt skabe rekreative forbindelser.
- Udvikling af campusområdet i nordbyen med fokus på bl.a. infrastruktur og aktiviteter samt synergier og sammenhænge mellem områdets forskellige aktører.

Udarbejdelsen af ovenstående planer kræver projektledelse, diverse analyser og rådgivning, hvorfor der foreslås disponeret 1,3 mio. kr. hertil. Derudover er der via budgetforlig 2025 disponeret 1,3 mio. kr. til begrønning og legeplads omkring "slugten" langs Grønningen, hvilket skal ses i sammenhæng med helhedsplanen for Sydbyen. De resterende 1,85 mio. kr. henstår til udvalgets senere disponering.

Økonomiske forhold

Der er oprindeligt afsat 2,5 mio. kr. i 2026, men i forbindelse med budgetforliget er der blevet overført 1,4 mio. kr. til projekt omklædningsfaciliteter under Kultur og Fritidsudvalget.

Der er overført 3,35 mio. kr. fra tidligere år, og det korrigerede budget i 2026 udgør dermed 4,45 mio. kr.

Bevillingsmæssige forhold:

Der meddeles anlægsbevilling på 4,45 mio. kr. til Projekt Strategiske Udviklingsplaner i Haderslev.

Midlerne foreslås disponeret således:

- 1,3 mio. kr. til begrønning og legeplads omkring ”slugten” langs Grønningen, jf. budgetforlig 2025
- 1,3 mio. kr. til projektledelse, analyser og rådgivning ifm. med udarbejdelse af helhedsplan for Sydbyen og Sydhavnen samt udvikling af campusområdet
- 1,85 mio. kr. henstår til udvalgets senere disponering

Projekt: Strategisk udviklingsplan i Haderslev (mio. kr.)	Udgifter	Indtægter
Tidligere anlægsbevillinger	0,0	-
Anlægsbevilling til Strategisk udviklingsplan i Haderslev	4,45	-
Anlægsbevilling i alt til projektet	4,45	-

Finansiering (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Afsat rådighedsbeløb til Strategiske udviklingsplaner i Haderslev	4,45	2,5	2,5	2,5

Procedure

- Vækst- og Udviklingsudvalget 15. april 2026
- Økonomiudvalget 21. april 2026
- Haderslev Kommunalbestyrelse 28. april 2026

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 15-04-2026

Godkendt

Fraværende:

Christian Schulz

Jakob Vindel Duedahl

Cecilie Haaland

Fraværende Christian Schulz, Jakob Vindel Duedahl, Cecilie Haaland

Punkt 32: Samarbejdsaftale med Dambåden Dorothea

24/6530

Sagsresume

Beslutning om forlængelse af samarbejdsaftale med Dambåden Dorothea om sejlads for kommunens institutioner.

Samarbejdsaftalen mellem Haderslev Kommune og Driftsselskabet Dambåden ApS udløber med udgangen af 2026. Efter ansøgning fra Dambåden indstilles, at aftalen forlænges med 3 år.

Beslutningskompetencen ligger Vækst- og Udviklingsudvalget.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- samarbejdsaftalen med Dambåden Dorothea forlænges med 3 år.

Sagsfremstilling

Vækst- og Udviklingsudvalget indgik i 2023 samarbejdsaftale med Driftsselskabet Dambåden ApS om tilskud til, at Dambåden gennemfører 20-25 sejlads om året for kommunens skoleklasser og daginstitutioner og for borgere fra kommunens institutioner – fx fra plejecentre, hjemmepleje, handicap- og psykiatriområdet. Aftalen løber til og med 2026 (samarbejdsaftale af 27.01.2023 i Bilag 1).

D/S Dambåden ApS ansøger Vækst- og Udviklingsudvalget om forlængelse af samarbejdsaftalen (ansøgning i Bilag 2).

Samarbejdsaftalen understøtter Haderslev Kommunes turismepolitik og vækstambitioner. Aftalen bidrager konkret med at;

- sikre rammer for samarbejdet mellem Dambåden og Haderslev Kommune;
- understøtte Dambådens driftsøkonomi;
- udbrede kendskabet til Haderslev Dam og omkringliggende natur.

Det er desuden præciseret i aftalen, at Dambåden skal søge at tilbyde læringsperspektiv i sejladserne med skoleklasser.

D/S Dambåden ApS fremhæver i ansøgningen de positive erfaringer og resultater af samarbejdsaftalen, og har til dokumentation vedhæftet et notat udarbejdet af Dambådens kontakter ved kommunens hjemmepleje og skoleforvaltning (bilag 3).

Forvaltningen anbefaler, at samarbejdsaftalen forlænges med 3 år med uændrede vilkår.

Økonomiske forhold

Den økonomiske ramme for samarbejdsaftalen er 0,1 mio. kr. årligt. Der blev i forbindelse med budgetforliget i 2023 årligt afsat 0,5 mio. kr. til styrket turismeindsats, herunder udgifter til fjord- og dambåde. Udgifterne til Dambåden afholdes indenfor dette budget.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget 15. april 2026.

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 15-04-2026

Godkendt

Fraværende:

Christian Schulz

Jakob Vindel Duedahl

Cecilie Haaland

Bilag

Samarbejdsaftale Dambåden 2023-2026 - underskrevet.pdf

Haderslev Kommune, Vækst- og Udviklingsudvalget, ansøgning 2026.pdf

Tak for det gode samarbejde - Dambåden Dorothea.docx

Fraværende Christian Schulz, Jakob Vindel Duedahl, Cecilie Haaland

Punkt 33: Budget 2027-2030 - Teknisk budget

26/2706

Sagsresume

Vækst- og Udviklingsudvalget udvalget godkendte den 5. marts 2026 budgetprocessen for 2027-2030.

Udvalget skal i henhold til tidsplanen drøfte forslag til det tekniske budget, samt oplæg til håndtering af omstillingsbidrag.

Det tekniske budget skal godkendes på udvalgets møde i juni 2026.

Beslutningskompetencen ligger hos Vækst- og Udviklingsudvalget.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- udvalget drøfter det tekniske budget.

Sagsfremstilling

På mødet den 5. marts 2026 godkendte Vækst- og udviklingsudvalget budgetprocessen for 2027-2030.

Budgetprocessen er opdelt i to faser – en forberedende fase, der indeholder det tekniske budget og udvalgets forberedelse af materiale til det supplerende budget. Både det tekniske budget og det supplerende budget forholder sig til såvel driftsudgifter som anlægsudgifter.

I det tekniske budget skal udvalget sikre balance inden for den økonomiske ramme, som er udmeldt af Økonomiudvalget. Vækst- og Udviklingsudvalget har fået en økonomisk ramme på 15,8 mio. kr. i 2027 til dækning af udvalgets driftsudgifter. Udvalget har desuden til opgave at drøfte håndteringen af omstillingsbidraget samt udvalgets ambitioner og mål samt sikre, at de understøtter 2030-ambitionen og kommunens politikker.

Vækst- og Udviklingsudvalget skal på mødet drøfte forslag til det tekniske budget, samt oplæg til håndtering af omstillingsbidrag.

Udvalgets ambitioner og mål fremgår af bilag 1. – Udvalgets bemærkninger.

Forslag til teknisk budget, anlæg, fremgår af bilag 2. – Teknisk budget, anlæg.

Procedure

- Vækst- og Udviklingsudvalget 15. april 2026

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 15-04-2026

Drøftet. Omstillingsbidraget udmøntes fra rammen.

Fraværende:

Christian Schulz

Jakob Vindel Duedahl

Cecilie Haaland

Bilag

Udvalgets bemærkninger

Teknisk budget, anlæg

Fraværende Christian Schulz, Jakob Vindel Duedahl, Cecilie Haaland

Punkt 34: Budget 2027-2030 - Supplerende budget

26/2706

Sagsresume

Vækst- og Udviklingsudvalget godkendte budgetprocessen for 2027-2030 på møde den 5. marts 2026.

Budgetprocessen lægger op til, at udvalget drøfter emner til det supplerende budget, herunder langsigtede anlægsinvesteringer.

Det supplerende budget skal godkendes på Vækst- og Udviklingsudvalgets møde i juni 2026.

Beslutningskompetencen ligger hos Vækst- og Udviklingsudvalg.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at:

- Vækst- og Udviklingsudvalget drøfter emner til det supplerende budget.

Sagsfremstilling

Vækst- og Udviklingsudvalget godkendte budgetprocessen for 2027-2030 på møde den 5. marts 2026.

Budgetprocessen er opdelt i to faser – en forberedende fase, der indeholder det tekniske budget og udvalgets forberedelse af materiale til det supplerende budget. Både det tekniske budget og det supplerende budget forholder sig til såvel driftsudgifter som anlægsudgifter.

Det supplerende budget indeholder eventuelle udfordringer, prioriteringer og investeringer, som udvalget ikke kan håndtere inden for den nuværende budgetramme.

Budgetprocessen lægger op til, at Vækst- og Udviklingsudvalget drøfter emner til det supplerende budget, herunder langsigtede anlægsinvesteringer.

Procedure

- Vækst- og Udviklingsudvalget 15. april 2026

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 15-04-2026

Drøftet

Fraværende:

Christian Schulz

Jakob Vindel Duedahl

Cecilie Haaland

Fraværende Christian Schulz, Jakob Vindel Duedahl, Cecilie Haaland

Punkt 35: Politisk koordinering mellem udvalg

25/30720

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- punktet drøftes.

Sagsfremstilling

- Drøftelse af kommunikation fra mødet
-

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget 15. april 2026.

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 15-04-2026

Drøftet

Fraværende:

Christian Schulz

Jakob Vindel Duedahl

Cecilie Haaland

Fraværende Jakob Vindel Duedahl, Cecilie Haaland, Christian Schulz

Punkt 36: Gensidig orientering

25/30720

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- punktet drøftes.

Sagsfremstilling

Fast punkt: Kommunikation fra indeværende møde.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget 15. april 2026.

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 15-04-2026

Drøftet

Fraværende:

Christian Schulz

Jakob Vindel Duedahl

Cecilie Haaland

Fraværende Christian Schulz, Jakob Vindel Duedahl, Cecilie Haaland

Punkt 37: Underskriftsside

25/30720

Sagsresume

Vækst- og Udviklingsudvalget skal godkende beslutningsprotokollen. For at godkende skal hvert udvalgsmedlem underskrive ved at trykke Godkend.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget 15. april 2026.

Fraværende Christian Schulz, Jakob Vindel Duedahl, Cecilie Haaland